

## **ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Проблема забезпечення фінансової безпеки в Україні уже багато років поспіль не втрачає своєї актуальності. На сучасному етапі розвитку економіки України спостерігається нестабільне економічне, соціальне та політичне середовище, тому одним із найголовніших чинників самостійності України в сучасних умовах господарювання є стан її фінансової безпеки та фінансовий суверенітет.

Фінансова безпека України є важливою складовою її економічної безпеки. Під економічною безпекою держави розуміють стан національної економіки, що спроможний утримувати стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, гарантувати високу конкурентоспроможність в світовому економічному середовищі та який характеризує спроможність національної економіки до безперервного і збалансованого зростання. Фінансовою ж безпекою вважається стан фінансової системи держави, при якому утворюються потрібні фінансові умови для забезпечення сталого соціального та економічного розвитку держави в цілому, також забезпечується її стійкість до дисбалансів в аспекті фінансів, формуються заходи для забезпечення цілісності й єдності фінансової системи держави. Тому фінансова безпека держави – необхідна умова для досягнення економічної і фінансової незалежності країни [1].

Весь комплекс загроз, що мають вплив на фінансову безпеку країни, розділяють на внутрішні та зовнішні. Внутрішні загрози включають в себе загрози на мезо- та мікроекономічному рівнях, а зовнішні в свою чергу – на макрорівні.

Загалом внутрішні загрози – це ризики, що перебувають в полі зору держави, на які вона має суттєвий вплив. Зовнішні ж – загрози, на які держава не має значного впливу, а отже, необхідно враховувати вплив цих загроз під час реалізації економічної і фінансової політики.

Найбільшими ризиками фінансовій безпеці нашої держави на сьогодні є:

- надмірне збільшення зовнішнього боргу країни;
- збільшення рівня бюджетного дефіциту;
- неефективна бюджетна політика;
- дисбаланси у нормативно-правових актах;
- дефіцит інвестиційної активності;
- нестабільність курсу національної валюти України;
- війна на сході країни;
- спад купівельної спроможності населення держави.

Одна з авторок, що досліджує проблематику забезпечення фінансової безпеки, Луцик-Дубова Т.О., наводить ґрунтовну класифікацію рішень для посилення фінансової безпеки країни, в площинах перегляду бюджетної системи, вдосконалення валютної політики, вдосконалення монетарної політики, а також врегулювання стану фондового ринку [2]

Власний науковий погляд відносно шляхів зміцнення фінансової безпеки України формулює Вашай Ю.В., що пропонує заходи для припинення тіньових схем і звуження меж тіньової економіки, покращення валютної, грошово-кредитної політики, посилення безпеки страхового і фондового ринків [3].

Найбільш пріоритетними напрямками покращення та посилення рівня фінансової безпеки України мають стати:

- комплексний підхід до реформування бюджетного процесу;
- скорочення зовнішнього боргу, а також погашення довгострокових позик;
- впровадження поетапної стратегії зменшення дефіциту бюджету за рахунок збільшення самостійного дохідного потенціалу;
- зупинка вивозу власного капіталу за межі країни;
- вдосконалення структури золотовалютних резервів країни;

- формування умов для функціонування та розвитку ринку цінних паперів.

Втілення цих заходів потребує збалансування та комплексної взаємодії усіх гілок влади, що, в свою чергу, забезпечить підвищення рівня фінансової безпеки і дасть змогу розпочати тенденцію до економічного зростання України.

Проведений аналіз наукової літератури дає змогу дійти висновку, що в сучасних умовах на державному рівні потрібно переглянути вектори фінансової політики уряду та згідно цього провести ряд реформ у борговій, бюджетній, валютній, зовнішньоекономічній та грошово-кредитній сферах.

Уряд України повинен припинити масовий вивіз капіталу з країни, зменшити та попередити розвиток тіньового економічного сектору, а також позбавитись боргу та дефіциту бюджету шляхом запровадження заходів для стабілізації та зміцнення стану фінансової безпеки країни. Втілення в життя даних заходів, які включають в себе забезпечення належного стану складових фінансової безпеки, важливих для економічного майбутнього нашої країни, зміцнить економіку, стане можливим лише у випадку тотальної її підтримки на законодавчому, виконавчому та владному рівнях.

Також потрібно переглянути та вдосконалити чинні норми та правову базу у галузі забезпечення фінансової безпеки країни. В подальшому необхідно розробити концепцію фінансової безпеки держави, що враховувала б особливості всіх регіонів України.

#### **Список використаних джерел та літератури:**

1. Зачосова Н.В. Формування системи економічної безпеки фінансових установ: монографія / Н.В. Зачосова. – Черкаси : ПП Чабаненко Ю.А. – Черкаси, 2016. – 375 с.
2. Луцик-Дубова Т.О. Основні пріоритети зміцнення фінансової безпеки України / Т.О. Луцик-Дубова // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. - 2012. - вип. 22, ч.ІІ - С. 1-6.
3. Вашай Ю.В. Шляхи підвищення рівня фінансової безпеки України на сучасному етапі / Ю.В.Вашай // Галицький економічний вісник. - 2012. - №6(39). - С.137-144.

**Науковий керівник:** професор кафедри менеджменту та економічної безпеки,  
д.е.н., доцент Зачосова Н. В.

*А. Г. Яковенко*

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького*

## **СТРЕС, ЙОГО ВИДИ ТА СПОСОБИ ПОДОЛАННЯ**

Походження слова «стрес» йде з англійської мови та означає тиск або напруга. Стресом вважається неспецифічна реакція організму у відповідь на дуже сильну певну дію або подразник зовні, яка перевищує норму. Також стрес – це відповідна реакція нервової системи [2]. Причини виникнення стресу у кожного свої. Для когось стрес – це прокидатися рано, вчасно не поїсти, побутові сварки. Для інших стресом являється проблеми на роботі, зміна місця навчання або проживання, втрата рідної людини, фінансові труднощі тощо. Для когось стрес – це думка оточуючих про їх зовнішній вигляд та нав'язування так званих «стандартів краси».

Загалом усі стресові ситуації можна розділити на три основні категорії: гострі, епізодичні та хронічні. Гострі стресові ситуації зазвичай короткотривалі, проте завжди мають суттєві та тривалі наслідки, особливо якщо була психологічна травма. Епізодичні – також короточасні стреси, з якими ми можемо регулярно стикатися. Наприклад при спізненні на навчання. Хронічні стресові ситуації – поточні стреси, які стали постійними, такі як важка хвороба чи розрив стосунків.

Проте не слід думати, що стрес це лише негатив. Стрес може сформуватися як від позитивних так і негативних почуттів. Таким чином виділяють такі види стресів як ейфоричний стрес та дистрес. Ейфоричний стрес – виникає у разі закоханості, у зв'язку з одруженням, народженням дитини, несподіваною винагородою, вдалим проведенням